

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Vidua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

lenta professione non reclamaveris, non audietur amplius, jus antiquum attendendo, Tridentinum verò concedit quinquennium ad reclamandum.

Notandum primò. Nil obstat, quò minus pueri ante pubertatem, religionem ingrediantur, ut regulari vitæ affluant, uti & constat *ex c. 1. & 2. c. 20. q. 2.* & docet *S. Thom. 2. 2. q. 189. n. 5.* qui etiam significat, quòd possint se obligare voto religionis assumenda. Sed distinguere oportet, num pater, vel is, qui filium in potestate habet, aut eo mortuo, tutor vel mater expressè, vel tacitè consenserit in ingressum, aut votum, tunc consilium mutare, & impuberem revocare non potest invitum, uti constat *ex cit. c. 20. q. 1. & q. 2. c. ult.* an verò non consenserit, tunc revocare potest ingressum, & votum ejus irritare, cum puerilis ætas à patris, aut tutoris &c. voluntate pendeat, uti docui *lib. 4. tra. 4. 16.* & habetur *in cit. c. 1. & 4.* Debet tamen pater, vel tutor &c. intra annum, à tempore scientiæ numerandum, reclamare, aut revocare; alioquin consensisse censetur. Videri potest *Sanchez l. 4. c. 18. Suarez lib. 3. de relig. l. 5. c. 1. & Trident. Sess. 25. c. 17. de regul.* ubi significatur puellis permitendum non esse, ut habitum religiosum ante pubertatem, seu expleto annum 12. suscipiant; eas autem, quæ post eam ætatem habitum susceptæ, vel postea professionem edituræ sunt, ab Episcopo, vel Vicario ejus, aliòque deputato ab ipsidem, licet alioquin Ordo exemptus sit, examinandas esse, num sponte in Religionem ingredi velint, aliasque requisitas qualitates habeant.

Notandum secundò. Si quis per vim ad professionem in Religione ductus fuit, & postea anno integro non reclamavit, non audietur amplius, sed permanere cogitur. Ratio est, quia præsumptio tunc juris, ac de jure oritur, quòd per tanti temporis lapsum, professionem irritè ratificavit; & hoc antiquo jure. At verò per *Trident. Sess. c. 19. de regularibus*, tempus

quinquenniij definitum fuit, uti latius explicavi *tra. 5. c. 5. n. 7.* & videri potest *Rod. tom. 3. de regul. q. 17. n. 16.* ubi benè declarat, tamen nulliter professus post quinquennium in externo foro non admittatur, ad allegandas causas nullitatis; admittendum esse tamen ad allegandas causas impedimenti, si, quòd intra quinquennium reclamare non potuerit, quia v. g. in carcere fuerit, aut merus semper duraverit. Dixi, in externo foro non admitti: at verò in foro conscientiæ, si reverà non ratificavit professionem, adeòque præsumptio juris falsa est, liber erit, qui ita professus est, ut scandalo, & damno alijs inferendo cessante, proptià auctoritate abire, aut fugere possit, uti docet *Navar. commen. de regularibus. n. 77. & 78.* & tradidi loco jam citato.

CAPITVLVM III.

Ut Clerici.

PARAPHRASIS.

Non permittendum est Clericis ut habitum Monachorum gestent, sanctioris, aut strictioris vitæ ostendendæ causâ; sed cogendi sunt à Prælato, ut vel regulam Monachorum profiteantur, si in communi vivant, vel habitum, ac speciem externam Monachorum exuant. Hic est sensus Capituli, quod sumptum est *ex Conc. 4. Tolet.*

CAPITVLVM IV.

Vidua.

PARAPHRASIS.

Si vidua velum conversionis, quamvis non sacrum, sibi imposuerit, & in Ecclesia inter velatas oblationem Deo obtulerit, habitum sanctimonialium retinere cogitur, tamen si jurare velit, se sibi velamen imposuisse, ut deponere possit.

1. Vidua proficenti non conceditur velum Consecrationis.
2. Habitum professionis gestans, & actum aliquem professis proprium exercens, quandam censeatur tacite professus?
3. Que in animo latent, utrum per iuramentum probari possint?
4. Tacita professio non presumitur ex sola taciturnitate.

Notandum primò. Viduæ, seu mulieres non virgines in Religione profiteri possunt, sed velum consecrationis, quod solis virginibus convenit, non accipiunt, sed velum conversionis, seu meræ professionis. Consentit *cap. vidua 34. c. 27. q. 1.* Videri potest *Glossa in c. de votis 11. c. 20. q. 1. & quæ dixi lib. 3. f. 4. n. 8. & 9.*

2. Notandum secundò. Qui habitum professionis gestat, & actum professionis in eo proprium exercet, is tacite, seu ipso facto professionem facere censeatur, ita, ut ad contrarij probationem, aut recessionem à monasterio non admittatur. Ita *Glossa hie Innoc. & Andr. n. 2. & dixi lib. 4. tract. 6. n. 1.* Requiritur autem ad hanc tacitam, & præsumptam professionem primò, ut exercens actum sciat, esse proprium professo, v. g. interesse Capitulo, uti *And. hic* monet v. 1. Secundò, ut actum sponte, non per vim adactus exerceat, *arg. hujus cap. & c. 1. de his, quæ vi.* Tertiò, ut post susceptum habitum, anno continuo, in probatione steterit, juxta *Trident. sess. 25. c. 5. de regul.* Quartò, ut actus professorum proprius exerceatur cum consensu ejus, qui in Religionem auctoritative suscipere potest. Videri potest *Sanchez lib. 5. mor. c. 3. n. 12. & quæ dicuntur in cap. adversam 8. cap. ex parte 22. hoc tit.*

Limitari debet doctrina. Si quis expressè protestetur, se actum professionis proprium non exercere animo profitendi, præsumptio esse non potest professionis tacitæ; nam

tacitum tollitur per expressum contrarium, uti docet *Glossa finalis hoc tit.*

Quæres. Cum ea, quæ in animo latent, quia alijs præter operantem cognita non sunt, per iuramentum probari possint, *argum. c. si verò quarto. de sententia excommunicationis*, ubi *Glossa* ait: *soli Sacramento creditur, quando de conscientia aliquid dubitatur*; cur in casu hujus Cap. iuramentum non admittitur? Respondetur, cum Abbate *hic n. 6.* doctrinam veram esse, in dubijs seu ambiguis factis, in quibus incertum est, ex quo animo processerit, verò in casu nostro non censeatur esse dubium, sed per circumstantias determinatum, ut inde præsumptio juris, & de iure oriri possit, adfuisse intentionem profitendi.

Ad extremum advertet, professionem tacitam non dici esse solam taciturnitatem, quasi ex ea consensus præsumatur; sed enim verum non est, cum in præjudicialibus sola taciturnitas pro consensu non habeatur, sicuti docet *Bartolus*, & alij in *Lep. quæ dotis 28. ff. soluto matrimonio*; sed pariter taciturnitatem requiritur actus potestatis, qui vel ex rei natura, vel juris constitutione significet consensum, uti docet *Bartolus in c. cum virum n. 3. hoc tit. v. q. si post Novitiatum completum aliquis habere induat, qui est proprius professorum, et ad Capitulum admittatur, censebitur tacita, id est, sine verborum signis prædicto edita professio.*

CAPITULUM V.

Joannes.

PARAPHRASIS.

Mandat Pontifex, ut ne cui Monasterium de Monasterio in Monasterium temerè transferre, aut peculiatre quæpiam habere. Sed si id præsumptum Monasterio, in quo ab initio constitutus est, reddatur.